

Regionálne Trampské Združenie - Pezinok

Malokarpatský občasník

ročník 7

1/2015

Limonitová kvapľová výzdoba - Staré banské dielo - Malé Karpaty

Obrázky z dějin národa trampského po Druhé světové válce. *Piate pokračovanie.*

Ve druhé půlce 50. let jsme byli na Skalce taková fajn parta a na vandry (tenkrát se říkalo spíš na čundry) jsme vyráželi vlakem ze Strašnic, Smíchova i z Braníka – kupodivu nikoli jako dneska na Brdy, ale kromě našeho osadního campu zvaného Bublavý kaňon u Nezabudického jezu na Berounce (kam jsme se dostali málokdy, protože na tehdejší poměry a organizaci života i práce to bylo zkrátka dost daleko od Prahy), jsme jezdili třeba na TO Zapomenutých do Stránčic, do Senohrab, na Kazín (měli jsme tam poblíž v lese příjemný camp zvaný Sosna), taky do Mirošovic na půjčenou chatu Lone Star nebo (výjimečně autobusem) do Kamenice a pak pěšky přes Čakovice na Zbořený Kostelec... Byli jsme i na Kocábě (Hadí řeka), na Mokrovratech a jednou jsme prošli i brdskými campy. Zajímavé: Už tehdy se tam z Prahy chodívalo jako do skanzenu dějin trampingu...

Zajímavé srovnání: Vlevo přechodná fáze z Modrobílé hvězdy k Bluewhite Star: vyšívané vestičky, kloboučky, podivná kačata... Vpravo titíž hoši (Tex, Shorty a Dlouhoprstý Dan) o nějaký ten rok později před čekárnou strašnické zastávky. Všimněte si: správný frajer se česal a zásadně nenosil nic na hlavě! Jsem toho názoru,

že ti „chuligáni“ na levém obrázku nebyli o nic horší než trapeři vpravo (a naopak).

Ač jsme hráli a zpívali rychle a nahlas a byli všude známí jako hudební rámusáci, nikdy jsme se nezúčastnili žádné soutěže na potlachu a dvojhlas pro nás byl nedosažitelná fantazie. Ale to jsme nebyli jen my – takových part byla spousta. Jaký jsme měli program? Na bobříky už jsme byli trochu staří. Na vandrech už jsme nehráli žádné hry, jako za časů FČK Modrobílá hvězda. Prostě jsme v sobotu nastoupili do vlaku, popadli kytary a rozjeli to. Ve stanici, kde jsme vystoupili, jsme zašli na pivo a pokračovali ve zpěvu, někde proti vůli hostinského (nevím, zda vždy k potěšení hostů). Čím jsme posléze jako parta i TO Bluewhite Star skončili? Možná to ani není tak neobvyklé: Pedro šel na vojnu, po něm Shorty... a já? Začal jsem chodit s Boxerkou, se kterou jsem se seznámil U Tučků, a posléze se odstěhoval k ní na Žižkov. A věřte tomu nebo ne, i když je to jen něco přes padesát let, mnohé v běžném životě se lišilo takřka zásadně. Tak třeba udržovat v činnosti tramskou partu, když nebydlíte nejen ve stejné ulici, ale ani ve stejné čtvrti, byl problém, i když jsme vlastně k sobě měli něco přes půlhodinku cesty tramvají... Viděli jsme se občas U Tučků, jeli jsme i na pár společných vandrů; jenže Boxerka (mnohem pravověrnější trampka než já) samozřejmě jezdila se mnou, s kluky se nijak moc nespřátelila, měla docela jiné kamarády a známé, já se s nimi posléze seznámil taky (byl mezi nimi například i uke-banjista Johnny Sahara), jezdil jsem s nimi na Kameňák a Prosečnici – myslím, že do toho času spadá i ten strašidelný vandr zakončený sovětskými písněmi, o němž jsem psal posledně – a když jsme nakonec s pár samotáři od Tučků založili tramský sbor pod názvem Sosna, už jsem kluky vídal opravdu málokdy. Kupodivu, ač se dnes vyprávějí hrůzostrašné zvěsti, jak jsme kolem roku 1957 trpěli, nikdo nás, trampy, neměl rád a žili jsme div ne v ilegalitě, uskutečnilo se ve velkém sále Národ'áku na Žižkově (kousek od mého tehdejšího bydliště) Velké tramské odpoledne, kde soutěžily mnohé osadní sbory, které vystupují ještě dnes třeba na Memoriálech Jendy Kordy; my to tam prostě jenom zkusili: jedna kytara hrála doprovod bas-akord, bas-akord, druhá „vybrnkávala“ – a my do toho zpívali, jak se dalo (dneska se tomu, nevím proč, říká „vokál“). Dokonce se nám i zatleskalo! Dechnička tam vyšívala svoje parodie – a my si s sebou vzali stenografku, aby zachytila text jejich nejnovější: Vlachovky, kterou tehdy kujóni nechtěli nikomu dát opsat. Doběhli jsme je!

Ale na co z té doby vzpomínám zvlášť: Na večery v dolíku, v té krásné, od všeho vzdálené Zemi nikoho, se zapadajícím sluncem nad Žižkovem a kytarovou nostalgií... V dolíku teď stojí telekomunikační ústředna a hromada dalších baráků – tehdy to byl plevelem zarostlý trojúhelník s kaplí

svatého Rocha a hospodou U zelené lípy s rybníčkem v jednom rohu, odkud se na dvě strany rozbíhaly trať ke konečné sedmičky a zadní zeď Olšanských hřbitovů, obojí až k přeponě ulice Jana Želivského u nákladového nádraží. Prostor mezi tím byl plný kopečků a dolíčků, paloučků a kdovíčeho, lebedy a pejřavky a truskavce... Bohužel žádnou fotku odtamtud nemám – jen v

hlavě. Boxerka byla větší numero, než jsem tušil, a díky těmhle všem „aktivitám“ se zamilovala jinde...

Rozešli jsme se v dobrém. A já odjel o závodní dovolené nikoli na vandr

Leháro na nezabudic-kém jezu v neděli před úprkem na vlak

(byl jsem přece jenom trampováním poněkud znechucen), ale s kamarády lehkými atlety-amatéry na chatu jednoho výškaře do Loučeně-Patřína, kde jsme hodlali trénovat a všelijak blbnout – já tehdy měl 60 m za 7,40. (Taky jsem mohl jet s bigbandem na soustředění, byl jsem prostě muž osmi tváří.) Vzal jsem s sebou kytaru – a pro hochy jsem se vzápětí stal vítanou atrakcí, na kterou doufali nabalit nějaké krásné dámy na koupališti

Jivák...

Podářilo se – až na to, že krásnou dámu jsem nabalil já; byla z Liberce, jezdil jsem pak za ní na kole o víkendech, potrampsku přespával v lese v Lidových sadech... a když nám nějaký čas nato zrušili výrobu ve strašnické „ogarce“ a rozehnali nás do všech stran, odešel jsem z Prahy do Liberce za svou láskou – která se se mnou týden nato rozešla. A to jsem pro ni napsal nejmíň tři písně. C'est la vie!

To je ona.

Protentokrát jsem do Liberce nepřišel na kole...

Byla učitelka a kázala mi, abych přestal nosit ty páskovský kabáty. Jenže já už miloval Jizerky, tak jsem na jejich úpatí zůstal a věřte tomu nebo ne: nejmíň dva roky jsem tam trampa ani nezahlédl, několikrát jsem přešel i kolem tehdy ještě neobjeveného Islandu... Přehrada na Černé Nise tehdy zadumaně ležela v hlubokých smrkových lesích, kde nebylo živáčka... Chodil jsem tam občas i s partou kolegů, která byla skvělá a o trampoch neměla ani ponětí. Tehdy jsem si uvědomil, že mi tramping vlastně vůbec nechybí.

Kapitán Kid *Prevzaté z Trampského magazínu .cz*

JICARILLA 1963-2008

XV. Pokračovanie

Veľká rieka.

Je takmer isté, že človek je tvor pamätlivý ale i zabudlivý a najradšej zabúda na zlé, na krivdy a trampoty – trapasy, čo sa v živote stávajú. Nech sa jedná i o tie najhoršie zážitky, trebárs z vojen, požiarov či záplav (potôp), havárií a iných nešťastí. Vždy si radšej zaspomína na tie „lepšie časy“, na veselšie zážitky a udalosti zažité v spoločnosti svojich najbližších priateľov, kamarátov, rodiny. Tak sme sa aj my civili rýchlo zotavili z vojenčiny a týždeň čo týždeň dobiehali zameškané na vandroch už aj hore v lesoch malokarpatských. No a na dunajské táborové fleky sme nemohli zanevrieť. Už dávnejšie sme sa spoznali s trochu mladšími osadami, napr. s budúcou TO Čierny medveď, ktorá dodnes chodí pod sedlo Modranskej Baby pri Zoške. Začínali však tu na Dunaji s Ťavákom – Dežkom, Rudenkom, Frigom, Maťom, Žltkom, Sandrom a ďalšími, kým ich dal dokopy šerif Medveď. Podobne osada Hay River tu chodievala tak isto peši, ale niektorí neskôr aj na kanojkách zväčša na ostrov Kormoránov a priľahlé ostrovčeky, na ktoré ich prevážali práve tí vodáci. Bola to zmiešaná parta z rôznych častí Bratislavy ale vcelku vtedy súdržná, takže sme sa sporadicky stretávali aj na „našom“ Epidáku. Už v začiatkoch bol ich ústrednou postavou šerif Donald a neskôr Pekelník (po našom Pekloš) a ďalší partáci Pablo, Satan, Pubo Bezdek – mladší, Marian (po našom Mladý Džono Blondák), Šlapka – Milan ich spoľahlivý šofér roburu (čluny a pod.) a ďalší. Pekloš bol pôvodne šerif TO Netopier a dlhodobo sa angažoval aj u Slov. zväzu jaskyniarov. S touto organizáciou (spriatelenou s trampami) prehľadávali v našich pri bratislavských Karpatoch (a inde) rôzne diery a jaskynky ešte za čias života profesora Silnického, ktorý bol ich

zarytým propagátorom a tvorcom. Okolo r. 1962 Jožko, ako sme ho vtedy familiárne volali a aj dodnes, mal neúnavnú snahu niečo organizovať. Vďaka blízkosti jeho bydliska na Rajskej ul. mal len pár krokov cez zbúranisko malých staromestských domov na Kamennom námestí (presne „durch“ cez hotel Kyjev) ku mne do starej „manufaktúrnej“ tlačiarne (tiež neskôr vyletela do vzduchu kvôli neskoršiemu Prioru). Tu sme tajuplne preberali objednávky trampov na vytlačenie pozvánok na potluchy, príp. diplomy k výherným súťažným cenám (ešte pamätné listy neboli). Mal toho ako mladistvý dosť, keďže sa skoro všetci trampí obracali na neho až príliš často a s tou jeho ochotou som si to ako polygraf odskákal. Škoda len, že býval vedľa jednej z najlepších zmrzlinární v meste. Keďže tieto veci sa nedajú riešiť na čundroch, tak sme to robili aj u neho doma (aj s tým jeho na stene vypchatým netopierom) alebo na slezinách ešte dlhé roky. Neboli sme na tieto tlačoviny našťastie úplne sami a kusisko roboty pred nami robilo viacero z plejády trampov, starých typografov, zinkografov (štočky), sádzačov, méterov, strojmajstrov – tlačiarov a tiež knihárov, fotografov, litografov, linorytcov, leptárov, kresličov – návrhárov, grafikov – písmo maliarov ba i aranžérov a ďalších dobrovoľníkov z iných remesiel. Azda nezabudnuteľný v tejto veľkej branži boli Redo (z Utahu), Čuči (z bratov Puhalovcov) – jeden z najlepších jorlovačov, Kekso, Rodrigo, Juki, Lexo, Casidy, Jean (Žanty – Francúz) a z mladších Lovec, Omega, Athabaska Jim a mnoho nemenovaných. Väčšina z hore uvedených 100 a viacročných profesií už zanikla výmyslom počítačov, foto telefónov, internetu atď, takže dnes si hocikto môže sadnúť pred svoju (alebo cudziu) obľúbenú obrazovku s klávesmi a s trochou dôvtipu si naprogramovať svoje návrhy na pozvania a tlačivá všetkého druhu a dokonca si ich aj vyfabrikovať z tlačiarňičky v požadovanom množstve, dokonca aj farebne a v prijateľnej cene. V tisíckach kópií by sa to už nerentovalo, takže aspoň v tom sú starí či mladí fachmani nenahraditeľnými. Je to teraz tak lepšie, bez potu a tvrdšej roboty a následne aj bez strachu, keďže vtedy za komančov bola každá i sebe menšia odchýlka od ich suverénnych diktátorských ideí zakázaná a i trestaná finančne, vyhadzovom ba i áreštom.

Na Veľkú rieku, napriek všetkým nezrovnalostiam medzi nebom a zemou, chodilo stále viac osád z mesta i z priľahlého okolia vrátane peších či mobilných turistov a rybárov. Naše menšie výročia sme si pooslavovali bežne na vandroch, ale prišli aj okrúhlejšie a tie bolo treba nejako lepšie vymyslieť a zavďačiť sa tak aj iným osadám, na ktorých sme sa sporadicky zúčastňovali pri ich výročných ohňoch. Vtedy ešte neexistoval tzv. potlachový „ošial“ (boom) ako to dnes možno vnímame. Prakticky to znamenalo, že do roka sa navštívil 1-2x výročný potlach, alebo vôbec

žiadny. Takže až v roku 1966, teda tri roky po založení, sme si ako TO Jicarilla dovolili prvý krát usporiadať také menšie výročie a preto sme ho ani nenazvali potlachom, ale iba slezinou. Uskutočnila sa na staro – novom Happy Days (od toho náš Epides) z r.1952, kde bol vtedy (17.-18.V.) I. celoštátny potlach slovenských a českých trampov, ako uvádza Mego zo San Diega v „Tradíciách spoločných potlachov“. To sme mali len okolo 8 rokov, ale dlhé roky nám rezonoval aspoň v ušiach z rozprávania starých trampov v našom okolí, ale nič moc si z toho nepamätám. My sme si to po 14. rokoch nazvali slezinou na Jame – Veľká rieka – 59 D km. Konala sa 4. a 5. júna za účasti zhruba 80 trampov z mesta a okolia (napr. aj račišdorfské TO Lanatu). Priebeh bol trochu poznačený našou neskúsenosťou z podobných akcií, ale vcelku sa zdaril k spokojnosti účastníkov. Myslím, že vtedy bolo ešte zvykom hrať hymnu „Hoj trempové a tuláci“ a súťaže prebiehali v takom voľnejšom štýle, ako aj voľnej zábave do rána. Nedeľné predpoludňajšie (povinné!?) kúpanie však malo trochu paradoxný záver. Akoby naschvál tam práve v tých dňoch mali opodiaľ manévry vojaci ženijného útvaru a cvičili stavbu pontónového mosta cez Dunaj. Zrejme v sobotu a nedeľu mali už voľnejší deň, lebo ten most bol rozobraný. Montáž a skladanie pontónov sa robí viac krát (a dá to zabráť), ale na takej veľkej rieke im postačil asi ostrý limit 1x a dost' aj s ohľadom na nepretržitú plavbu, dopravnú i osobnú, ktorá sa musela na pár hodín prispôbiť (iné im ani neostávalo). Čo ale nasledovalo potom ako sme vojcov uprosili (mnohí z nich trampov ešte ani nevideli) na povozenie po Dunaji nemalo u nás už v živote obdoby. Zrejme si lampasáci odskočili na opušťáky domov za ženami, takže strážne mužstvo toho početného materiálu malo fraj. Zopár lodivodov a mužov v pásikavých (zelených) námorníckych tričkách si dalo povedať a po pár pivách (ktorého sme ešte v „drevených“ sudoch mali dost') a nejakom tom špirituse sa skoro celé naše osadenstvo pobralo k brehu. Tam sme sa poniektorí nalodili na ich veľký čln s dvoma tatrováckymi motormi, zvyšok odvážlivcov zasa do závesného člna a spanilá jazda po Veľkej rieke sa mohla začať. Naštartovali tie motory a už nebolo počuť nič. Ale pohli sme sa od brehu najprv pomaly (vrm-brm) a na niekoho pokrik z našich „šak pridaj“ nastal hukot (vrRRmb...). Voda spod tých dvoch veľkých vrtúľ zapenila a vyše metrovým vodo tryskom vyletela do vzduchu a vzápätí nás to heglo dozadu o bočnice div sme cez ne neprepadli. Horšie dopadlo naše mužstvo trampov (a jedna baba) vo vlečnom člne, keďže bol neúmerne blízko pripútaný na dvoch povrazových lanách a ťažný čln (skoro. remorkér). Ten vodopád z vln dopadal rovno pred zadný čln a do neho a po pár sekundách bolo po paráde. Tí vystrašenci v ňom nemohli ani kričať, len lapať vzduch a s vystrašenými očami očakávať svoj neúprosný osud. Priskočili sme za „kapitánom“-

kormidelníkom a ručne sme ho prinútili obzrieť sa aj dozadu. Nevieť či si z nás tí vojaci chceli urobiť srandu zámerne, alebo to bola „náladová“ drzosť z ich strany, ale ubrali plyn a pomaly za „nulovej“ rýchlosti sa bokom posúvali k brehu. To už ten ťahaný čln bol úplne zatopený a naši boli vo vode v ňom aj popri ňom, až si uvedomili, že je po jazde a treba plávať k brehu samostatne. My suchí „námorníci“ sme nemohli ani za našimi povyskakovať na ratu, lebo tie šrauby ešte pracovali a tak sme sa len dívali, ako ich unáša prúd. Bohu dák, teda aj našťastie, sa táto výletná plavba „odohrala“ v miernejšom pri brežnom prúde a nie v hlavnom toku ako sme pôvodne plánovali. Totižto z ústia Biskupského ramena preplaviť sa naproti do ústia Horného Rusoveckého ramena na petržalskej strane a späť. Mnohých z nás suchozemcov to odradilo hrať sa na vodákov a niektorí neskôr odmietali aj „mierne“ splavy po Malom Dunaji aj s takými lodivodmi ako boli Megovci. Táto naša 1. slezina bola teda vydarená, resp. so šťastným koncom a na dôvažok nás tí vojaci, neviem či nie ako za odškodné, odviezli vetriskou (Praga-V3S) do Mariši v Brenneri. Tá bola tak natrieskaná (teda ten nákladiak), že si to označenie zaslúžila. Všetky vratné sudy (idú na korbu ako prvé), US-ky, batohy, kotly a iné veci plus naládovaní chlapi, ženy, väčšie deti na sudoch, sa museli pomestiť v stoji „jeden vedľa na druhom“ (horšie ako v MHD) až praskali bočnice a museli sa previazať popruhmi, či reťazou. Niečo medzi 40- 50 osôb (kto to vtedy poráťal?) sa za pomalšej jazdy z boka na bok, zdola nahor doterigalo na záver do nášho centrálného – východiskového Pohostinstva, ktoré bolo na údiv domácich štamgastov razom preplnené a tiež praskalo vo švíkoch. Ešteže malo vtedy do šírky neobmedzenú letnú záhradku s košatými orechmi a topoľmi. Tam sme sa postupne lúčili a porozliezali každý svojou cestou domov. Jasné, že sa počkalo aj na ďalších 20-30 peších prichodiacich, ktorí sa už nezmetili na korbu, alebo nedôverovali tým sakramentským dunajským „námorníkom“. Po zhruba 50 – tich rokoch sú tu na súši ešte mnohí pamätníci, čo sa toho zážitku zúčastnili, ale niektorí už medzi nami nie sú. Z osád bolo poskromne, ba niektoré už dávnejšie nie sú, ako napr. TO Hilton s rozprávačmi Mérym, Šupkom - Lupanym, Bebekom a Cvalom. Nemohli tam chýbať ani naši rovesníci z Tajfúnu a Piráti z Trenčianskej ul. so šerifom Pirátom, čo mali búdy na Micherovej zátokke postavené na rozpílenom veľkom drevenom člne – pramici (asi po nejakých rybároch). Druhú polku okupovali mladí chlapi – originálni brenneráci (nevedno prečo ich niekto napálil a túto lokalitu Malého a Veľkého Brennera premenoval na Pálenisko).

Na 59-vinu, ako sme tento kemp bežne, volali sa neprestalo chodiť a stal sa na dlhé roky našim stálym táboriskom. Potom čo začali stavať gabčíkovsko - nadmáročské vodné elektrárenské dielo (spustené do prevádzky až vr. 1992

– aj to len to prvé) už sa nebolo na čo pozerat'. V zásade sa všeobecne drukovalo plánom stavania elektrární na väčších vodných tokoch, ako si to spravili Rakúšania. Lenže tam má Dunaj trochu iné parametre vodného prúdu a dokonca bol vraj navrhovaný iný druh elektrárne niekde vyššie na našich spoločných hraniciach a v spolupráci s Rakúskom, ktoré sa chcelo podieľať na jeho financovaní a my by sme dodávali časť materiálu a ľudskú silu. Pri všetkej úcte k odborníkom - inžinierom na oboch stranách takýto projekt bol vopred odsúdený na krach pre nesúhlas našich super projektantov a ich východných „poradcov“ (argumentovali vraj čo bude ak sa priehrada pretrhne) a snád' i pre tú robotnícku triedu, čo by po tej hrádzi ešte nestvrdnutého betónu mizla kdesi na západe. Fakticky ani nevadilo to samotné dielo tam ďalej pri Gabčíkove a Dunakiliti , ale prakticky nás to zasiahlo práve aj tu pod Bratislavou. V predstihu sa tu začali stavať proti povodňové hrádze. Padli pod píľami prvé stromy a to obrovské hektáre a za nimi prišli buldozéry, bagre, veľké vyklápacie nákladňáky a následne – devastácia prírody. To čo dnes vidieť z tej hrádze vľavo i vpravo, dozadu i dopredu je tá skaza na ktorej stojíme a čo bol divoký les kypiaci životom zveriny a voňajúci miazgou. Stavenisko hrádze bolo aj kvôli vyrovnávaniu spodnej vody pre zvyšok lesa aj pôdy. Jeho prístupové cesty strážili hliadky VB a nedalo sa tam len tak ľahko dostať. Autom skoro vôbec alebo len na riziko a bicyklom veľmi ťažko po tých staveniskových výmoľoch. Pešo len z okraja lesa za hrádzou, lebo ten terén zničil akékoľvek topánky. Napriek tomu sme tam zašli, aby sme videli, ako skaza pokračuje (pod Šamorín a ďalej) a či ešte v tom zbytku zaprášeného šedého lesa porastú naše obľúbené jarné smrže a ostatné neskoršie huby. Celý kraj nám postupne mizol priamo pred očami a to doslovne. Dvakrát sa mi „podarilo“ toto neželané divadlo zažiť priamo pred sebou, keď som vyšiel na bicáku z pozostatku lesa a zazrel som stádo jelenej zveri, skákajúcej do veľkého Dunaja z toho kamenitého brehu. Čudujem sa len ako si nepolámali nohy medzi tými pobrežnými skalami, čo pod tou murovanou hrádzou ešte spevňujú breh. Stádo bolo veľké, tak 30 – 40 ks a postupne plávalo za najväčšími parohatými jedincami (cca 5 ks) vrátane už odrastených mláďat (bolo to koncom leta). Nedalo sa to medzi zrkadliacimi sa vlnami presne spočítať, len som obdivoval ich plaveckú schopnosť a veľmi si želal, aby práve nešli lode, lebo remorkéry by minimálne tie mladé rozsekali, alebo vlnami utopili. Či to tie zvieratá naozaj vycítili, kedy majú do tej vody skočiť je asi na ich vodcoch , ale ostatné sa za nimi priam bezhlavo vrhali aby nezaostali. Aj tak sa to stádo v dunajskom toku poriadne natiahlo a hoci som nemal ďalekohľad dlho som ho pozoroval ako mieri už k náprotivnému brehu, niekde k Dolnému Rusoveckému ramenu až mi zmizlo z dohľadu

k mojej spokojnosti, lebo naozaj nič sa práve vtedy po Dunaji neplavilo. Asi po roku sa niečo podobné znovu odohralo, ale už nižšie, ďalej od toho miesta a s oveľa menším stádom (možno posledným – tak cca 8 – 10 ks) a tiež pred rujou, takže celkom určite tie zvieratá cítili z druhého brehu v závanoch vetra tú vôňu hustejších lesov, bez ktorých sa nezaobídu. Ako sa im na druhej strane vodilo, to nechajme radšej otvorené, pretože ak sa v nejakom revíre zrazu objaví neplánovaný počet vysokej, tak majú naši poľovníci (v tomto prípade hádam aj maďarskí) veľké starosti, ale určite aj „hody“ z neplánovaného odstrelu. No a ako sa výstavba priehrady (vlastne na začiatku dvoch) dotkla trampov a vodákov? No predsa sa tiež museli vyst'ahovať a opustiť svoje fleky a chatári z Kalinkovských a Hamuliakovských oblastí odísť. Ešteže boli včas finančne odškodnení a mohli si prípadné pozostatky chát a lodeničiek odniesť do iných ľubovoľných chatárskych oblastí (kdekoľvek), kde mali prednostné právo na výstavbu. Tak dopadli aj Zdeno Kordáč, Kido a Pytlák a mnoho ďalších vodákov – trampov. Aj nejaké podnikové chaty pošli napr. tlačiarňi s bývalým francúzskym revolučným názvom Konkordia. Tie boli večne obsadené čisto komančským osadenstvom (rybárskym „výberom“), ich detičkami a budúcimi kádrami. Najväčšiu pohromu však utrpel náš ostrov Kormoránov a ostatné ostrovčeky, aj potom neskôr už po zahataní starého koryta Dunaja a jeho odklonení smerom na priehradu v Gabčíkove, čím vznikla Hrušovská vodná zdrž. Táto vzdula vodu rieky na potrebnú výšku pre elektrárňu, čím sa zdvihla hladina až ku kritickému záplavovému územiu už pod Bratislavou. Toto záplavové územie boli vlastne aj tie bývalé meandre a ostrovčeky zo všetkých dunajských ramien, ktoré zanikli vybudovaním týchto hrádzí (aj cez nás) po oboch stranách Veľkej rieky a ktoré sa stavali v predstihu dobudovania elektrárne (diela). Dnes sa tade po hrádzach prehánajú početné skupiny (ne) športovcov „rodín“ aj jednotlivcov, cyklistov, bežkárov (letných lyžiarov), korčuliarov, bežcov a peších chodcov, ktorí dnes už nevedomky parkujú autami povedľa našich a jeleních bývalých ležoviskách. Už to vlastne v dnešných „moderných“ časoch ani ináč nejde. Ale išlo to našim starým predchodcom a ani nie trampom, len obyčajným odvážlivcom, ktorí na starých ťažkých – panských bicykloch tlačili do pedálov aj s nami na štangli (rúre) bez sedátiek, na ktorej sa sedelo bokom nohami von tak, aby nezavadzali ťahúňovi a pedálom, no najmä aby nevnikli do špajlí kolesa a nespôsobili havárku so zlomeným členkom a inými boľáčkami oboch spolujazdcov. Boli to naši ujcovia a strýkovia Laci Sabadoš a Arpi Németh, ktorí nás (teda mňa so starším bratom) ešte v rokoch 1952 -53 ako 8-9 ročných a 10 -12 ročných vozievali celú, tú dnes úplne zmenenú trasu z mesta cez Malý Dunaj a popri Veľkom Dunaji, cez

ostrov Kormoránov a Kalinkovo až do Rovinky, alebo do Šamorína a späť po už kockovaných štátnych cestách nulte triedy. Keď sa „náhodou“ stmievalo i keď mali „veľké“ svetlá na dynamo, strýko aj s nami dostal világoš (hubový) od vlastnej sestry.

To boli prvé kontakty (v krátkych gaťách) s prírodou a pre nás „Kavalkáda v džungli“ (dľa cestopisného filmu o Afrike). Tiež prvé stretnutia s „mračnami“ hmyzu všetkého druhu, ale aj s kormoránmi, volavkami, káňami, orliakmi riečnymi, alebo orlom krikľavým, vtedy zoológmi uvádzaným ako „krikľavý orol morský“ (nie bielošedý americký). S rozpätím krídel sa môže porovnať aj s orlom kráľovským (nie skalným), ktorý žil a ešte žije v Tatrách. Na ten obrovský strom s tým veľkým hniezdom v jeho zlomenom vršatci sa nedá zabudnúť, lebo sa po ňom dosť jednoducho, po zlomených bočných konároch, podarilo dostať našim sprievodcom až hore pod hniezdo (ako nepraví ornitológovia chceli zistiť, či je opustené). No ako rýchlo vyliezli, tak možno i rýchlejšie zliezli, lebo pár orlov na nich zrazu zaútočil a jeden po druhom na nich nalietavali. Už sa zdalo, že ich strhnú dolu na zem ale nestalo sa, lebo vždy ich minuli. Kto sa viac bránil rukami, nohami, krikom pred krídlami, pazúrmí či zobákom, nie je rozhodujúce. Všetci ostali celí, len perie a lístie trochu lietalo a oči a mláďatá (alebo ešte len vajcia) boli zachované bez ujmy. Neskôr sa títo dravci odsťahovali, možno až k delte Dunaja, pre nedostatok rýb a či sa niekedy vrátia je otáznne (boli vraj už zhliadnutí, ale nižšie k hraniciam). Kormoráni, ich úhlavní potravinoví konkurenti, sa takto po dlhšom čase naozaj vrátili na veľkú radosť rybárov?! Po dlhšej pauze (školo povinnosť) sme sa na tie miesta vrátili aj my začínajúci trampí – čundráci, ale nie ako požírači rýb, ale ako objavitelia a obdivovatelia prítomnej prírody so všetkým čo k tomu patrí. Zniesli sme aj množstvo kritik a ohováraní, ale to som sa snažil vysvetliť v začiatkoch týchto mojich spomienok na Veľkú riek. Ako ešte decká (väčšie) sme chodili pod širák a splietali sme si na „Špici“ Malého Dunaja bungalovy z vetví, trávy a šáchoria na spôsob stanu A-čka. Nosili sme si štvrtku (päťku) chleba, ktorého nikdy nebolo dosť, kúsok obyčajnej slaniny a nejaké zemiaky. Časom, keď už každý mal jednu celtu, stavali sme stan – ihlan. Nie raz nám krumple požrala jelenia či čierna zverina v noci pri stane, keď sme ich v dobrom mienení nechali vonku aj so zeleninou. Až na jeseň sme si dopriali (ako náhradu) nejakú švábku z družstevných rolí, alebo pár strukov mladej kýmnej kukurice na opekanie. Odpad po nás nezostal, lebo všetko sa zjedlo do poslednej omrvinky a zábalový papier zhorel (ešte neboli igelitky a alobaly) aj s prípadne inými zvyškami. Ohnisko sa vrátilo do pôvodného stavu s drňom trávy, alebo stále táborisko sa vyčistilo a pripravilo sa drevo na ďalšie

použitie (málokedy však zostalo neporušené). Mŕtve telá užoviek, slepúchov, jašteríc, ježkov a pod. rozmliažené na cestičkách po bicykloch a motorkách sme poodnášali (za chodu) rybám k brehu rieky. Nevadilo nám ani zakopať nejaké uhynuté zvieratá, ktoré už boli v rozklade a zamorovali okolie.. Nestuchnutú trávu z našej podstielky sme na jeseň rozhádzali na kríky a do jari tam už nebola (asi ju niečo spáslo). Aj keď to bude neuveriteľné, ale niekedy možno raz či 2x za život vám tá príroda (mimo plodov) niečo pridelí aj sama, ako v prípade prestrelenej srnky s hompálajúcou sa zlomenou nohou, ktorá vydýchla priam na našom fleku. Nikto ju dlho nedohliadal (ani psami), tak sme ju museli dať na poriadok. Aj na 62-ke v sparnom lete z lesa na lúku vybehol srnec a padol bez známkov života (asi na šľak trafenie). Bolo tam veľa kúpajúcich sa a nevedeli od prekvapenia čo robiť. Po ceste späť sme na to upozornili nášho horára, ale nikdy sme sa nedozvedeli jeho osud, lebo aj tí domorodci po nás zmizli na autách neznámo kam.

Podobné sa mi stalo ešte ako 7-8 ročnému (1951-52) pri futbalovom ihrisku (štadióne) Káblvky pred Prievozom, keď zo žita vyskočil statný zajac (asi 7-8 kg?) až nad klásky, padol a pošiel na mŕtvicu. Ale toho som nevládal odtiahnuť, sám som mal len asi 12-15 kg? Ťahal som ho za zadné po zemi až k záhradkám, čo sa tiahli od Trenčianskej celou Miletičkou až po Feribskú (Prievozskú ul.). Tam sa však rozbrechali na mňa všetci psi a išli sa odtrhnúť z reťazí neviem na koho. Tak som ho upustil do jarku a trielil som kade ľahšie s vetrom vzadu. Keď sme pribehli s bratom poňho, už tam nebol, ale psi a ich majitelia boli až podozrivo ticho a tak som si to od brácha vypočul čo som zač a neostalo len pri rečiach.. Tým som chcel len naznačiť, že aj zvieratá vedia normálne umierať.

Takže zbohom našej bývalej panenskej divokej prírode a spomienkam na zážitky z Veľkej rieky i z „Malej“ a zo všetkých ramien Žitného ostrova a Poddunajskej nížiny.

K ďalším, už ojedinelejším návratom na Veľkú rieku, ako aj k ďalšiemu nášmu jicarillskému potlachu na JAME sa vrátim neskôr.

V samom závere o dunajských zážitkoch a spomienkach mojich i osadníkov prosím čitateľov, zvlášť vodákov, aby si 50-60 ročné prípadné neúmyselné nezrovnalosti (dátumové, názvoslovné, zemepisné, kilometrážne a pod.) prehodnotili podľa svojich skúseností a vedomostí. *Tony Lovec TO Jicarilla*

Poznámka Redakcie: Týmto sa končí jedna z etáp trampského života TO Jicarilla na brehoch Veľkej rieky. Ďakujeme kamarátovi Tonyemu Lovcovi za spoluprácu a tešíme sa na ďalšie pokračovania zo života tejto osady.

Redakcia MO.

Aký bol december 2014

Na decembrové stretnutie bratislavského Tramp clubu v Slamenej búde na bratislavskej Kolibe pozval šerif TCB Džipo, trnavských trampov v zoskupení: Kutáč, Černý, Šampón, Majo, Froschka, Bublina a Smrko. Zavítal k nám aj kamarát Bufi (TO Černá řeka) z Moravy. V takmer nabitej reštaurácii ich v mene bratislavských trampov privítal sám šerif a usadil k zarezervovanému stolu. Bolo nás tam prítomných určite aj cez stovku.

Šerif s kamarátkou Bábovkou oboznámili prítomných s dianím v TCB od poslednej sleziny a tiež sme si minutou ticha spomenuli na kamarátov, ktorí nás v tomto roku opustili. Po tomto ceremoniále sa prešlo na gratulácie narodeninovým oslávencom. Prekvapením tohto stretnutia bolo udelenie ocenenia, a o to väčším pre nič netušiaceho Bublina, ktorého vyzval šerif TCB k prevzatiu. Ocenenie TCB mu bolo udelené na podnet kamarátov z Austrálie a TO Liberty za prípravu a realizáciu propagačných materiálov k 9. celosvetovému potlachu, ktorý sa konal v marci minulého roku v Austrálii a za trampskú tvorivosť v rezbárstve a modelárstve. Počas dosť hlučnej sleziny hrali kamaráti trampské piesne, viedli družné rozhovory a tiež si podaktorí medzi sebou vymieňali PF. Kamarát Robo nás ponúkol pripravenou vianočnou kapustnicou, prvými vianočnými koláčikmi od kamarátov trampov a nechýbala ani Bábovkina bábovka. Všetkým srdečná vďaka!

Lúčenie na konci sleziny s bratislavskými kamarátmi, kamarátmi z Trnavy a Moravy bolo emotívnejšie, všetci sme si želali úprimne, pekné prežitie vianočných sviatkov a do budúceho roku veľa dobrých vandrov, a že najbližšie sa stretneme u Mesároša v Rači, na Trojkráľovom pochode. *Redakcia*

– Štefánsky šlapák na Homolu - s lodenicou Gidra.

Na parkovisku na Zochovej chate sa už zišlo zopár kamarátov a tiež je tu už aj pani zima snežiť začalo už v noci a pred príchodom autobuse priam chumelilo. Konečne krajina odetá tak ako sa patrí. Vyrážalo sa po skupinkách smer Homoľa. Už pri opustení parkoviska sme si všimli upozornenia, že výstup na Homoľu

je nebezpečný pre poškodenú statiku . Oznamov bolo veľa a tak sme sa rozhodli pre inú trasu. Pančo s Pavlou sa odrazili už na zjazdovke smer Zámčisko. Na Homoľu smerovala skupina gidrákov asi 20. Tí potom išli cez Zámčisko do Modry a šlapák zakončili v pivnici u „Pradena“. Karfo, Simi, Lewis a Kaki sme sa odrazili smerom na Vápenku na Čermákovu lúku. Biela chumelica vyvoláva v človeku pocit chladného pokoja. Asi tak po hodinke šlapania sa na nás začalo usmievať slniečko to sme už smerovali cestou k zrubu Medved'ov okolo hrobu neznáameho nemeckého vojaka. Po krátkom oddychu sme sa začali presúvať popri Manitobe smerom pred Zochovu chatu. Tu sme si popriali všetko naj naj a pobrali sa domov. V zapätí zvoní telefón. Na druhom konci Šmršov hlas oznamuje, že sa koná uňho večer hudobná slezina. S Kakim neváhame a vyberáme sa do Trnavy na slezinu. Ale o tom už Šmršo.

Lewis

– Štefánska slezina U Šmrxa.

Mesiac december je v znamení najkrajších sviatkov v roku a v takomto sviatočnom duchu sa stretávajú aj trampí u mňa v bare. Perfektná slezina vianočne narodeninová sa tak kamarátom páčila, že ma požiadali či by sme si ju nemohli zopakovať. Po vzájomnej dohode sme našli termín na Štefana. Mal som obavu či vôbec niekto príde, keď je to druhý vianočný sviatok, ale moje obavy boli vyvrátené. Trampov, kamarátov trampskej muziky a kamarátov prírody prišlo okolo 60. Navštívili nás aj kamaráti horolezci z HK Skoba Laco Vitek a Marian Podmaka, ktorí si veľmi pochvaľovali muziku, priateľskú atmosféru a chlebičky ktoré, pripravila Jarmilka zo štyroch druhov nátierok. Všetci boli prejedení kapustnice a sladkostí, preto dobre každému, kto si zajedol z týchto chlebičiek ich pochválil a poďakoval, čo nás veľmi potešilo. Slezina sa veľmi vydarila, hralo jedenásť hudobníkov Piťo, Kaki, Kabela, Vilko Hubatý, Ľubo-Čierna vdova, Gusto, Zdeno, mladučký iba 18 ročný Marcel, Bocho, Otík a kamarát Pancho z Bratislavy, ktorý vytiahol garmošku a mandolínu. Nálada na tejto slezine bola perfektná, boli prítomní aj traja Štefanovia a prišla nás navštíviť po prvý raz aj kamarátka z Čachtíc - Dáška z TO Šelmy, ktorej sa u nás veľmi páčilo. Slezina sa ako vždy potiahla do jednej hodiny a tí vytrvalejší až do štvrtej hodiny rannej a poniektorí si aj zatancovali. Pri odchode sme zalomili palec a popriali všetko dobré do nového roka 2015.

Šmršo

Netopiere 2014 Decembrové sčítanie netopierov bolo pre účastníkov sklamaním. Tak ako každý rok na Luciu sa stretla partia trampov aby navštívili opustené banské dielo za účelom zistenia zimovania netopierov. Sklamanie však bolo veľké. Našli sme len jedného Podkovára malého, niekoľko ks Mory pivničnej a troch pavúkov. O to viac sme sa pokochali na kvapľovej výzdobe, ktorá každým rokom naberá, čo to do objemu i do krásy aj do veľkosti, ale i táto niektorým návštevníkom zavadzia. Z nevedomosti o jej zložení si chcú odniesť kúsok výzdoby domov. Po dotyku rukou však rýchlo zistia, že to nie je možné.

Táto sintrová výzdoba je v odtieňoch okrová až červenohnedá, to znamená, že obsahuje železo. Dalo by sa povedať, že kvaple sú tvorené limonitom, čo je hydratovaný oxid železitý, a tak krehká, že sa okamžite dotykcom rozpadá. Najkrajšia výzdoba bola za zavodnenou časťou štôlne, kde sa už málo kto odváži. Naše železné jazierko ako sme ho pred mnohými rokmi nazvali môžete porovnať na titulke je foto zo súčasnosti a v koláži na zadnej strane spreď desiatych rokov. Na zábere je vidieť aký prírastok vznikol za posledné obdobie. Je však otázne či vôbec tento útvar prežije budúci rok. Návštevníkov opustených banských diel je stále viac a viac a vandalizujú všetko čo prím príde do cesty. Nasvedčuje tomu aj súčasný počet zimujúcich netopierov, ktoré sú vyrušované častými návštevami a fajčiarimi, ktorí svojim neuhom fajčením v štóle vyhánajú netopiere z ich zimovísk. Celú akciu dokumentujeme a prikladáme aj zaujímavé fotografií na obálke.

RTZ-Pezinok

ZVADLÁ:

– Regionálne trampské združenie - Pezinok

Ťa pozýva na 11. marcový pochod, ktorý sa koná 7.3.2015. Stretnutie je o 9:00 na pezinskej Babe pri chate Korenný vrch. Spoj: odchody autobusu - Pezinok – železničná stanica 8:10;- námestie 8:12; - Baba Chata 8:38.

Tešíme sa na vašu účasť- RTZ-Pezinok.

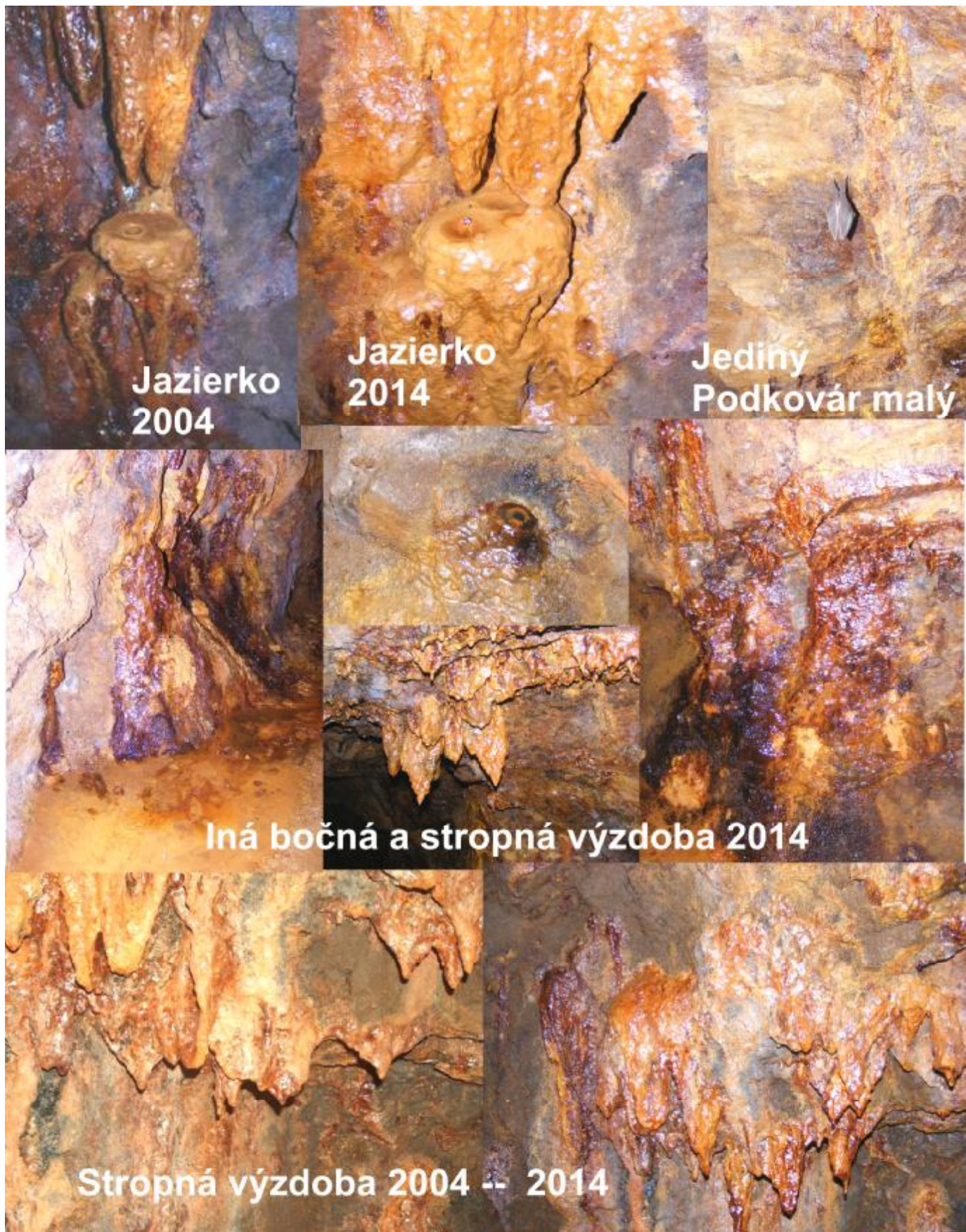

– Po šľapáku rovno na DOBROFEST, Ahoj!, skúsme sa vrátiť v čase, zaspomínať a zabaviť sa.

P. S. ide o pokus „pamätníkov a organizátotov“ DOBROFESTU Trnava (Bonzo- Peter Radványi, Áčovci- Rudo a Roman Áčovi, Kutáč-Marián Princ) vrátiť ho na trnavské pódia. Ak budeme "dobrí" v ďalších rokoch bude program určite bohatší.

P. S. V prípade záujmu kontaktujte cez tento mobil 0907371988. Kutáč

© Vydalo: Regionálne trampské združenie – Pezinok pre vnútornú potrebu združenia. Na tvorbe tohto čísla spolupracovali kamaráti, Rendy, Lewis, Tony Lovec, a ďalší.

Predpokladaná uzávierka budúceho čísla 19.05.2015.

Kontakt: <http://rtzpezinok.tym.sk> ; www.malokarpatskyobcasnik.tym.sk email: malokarpat.obcasnik@gmail.com